

የወቃድና ቅጂ ደሰሳ ፍቃድ መተዳደሪት

September 2017

www.msktc.org/burn/factsheets

BURN Factsheet

እኩ ደረ አቃቄ መጽሑፍ
ከብ ደረ ታስላው
መተዳደሩት እብ
እተናስተነገነን እተናውያለሁ
ችንዝኝ በተመደ ከዚ
እተርዳለን እተችልሰን
ይጠልግ፡ እተረለየ
የራይታት ፏረ ችግር፡
ከዚአውን ገዢውያለሁ
እትጋዋ ስተከምናውን
በሥርዎን ማረቻት
ይጠልግ፡፡

መ>ቃ

ՖՇԱՀՆ ՄՊԾԽԱԼԻԴՆ ՀԱՄՓ ՆՆ ԳՅ ՖԸՆՈ ՄՊԴՔԻՒ ԻԿԱՎԱԾ ԳՄԱՔՐԵ ԱԲԴԱ: ԱՄՀԿԻ Ի՛Ռ ՀԱՄԱ-ՄՊԴՆ ԱԲՖԸՆ:
ՖՇԱ ՀԱՆՉ Ի՛Ռ ՄՈՒԵՒԾԱ ԳՄԱՋԱ ԱԿՊԱ ՊԱ ԶՊԱԳԹ ԻԵՒ ԻԿ ԱՎՃԱ ԸՆՊԴՆ: ԱԲՖԸՆ ՖՇԱ ՀԱՆՉ Ի՛Ռ Ի՛Ռ ԱԿԱԾԱ: ԱԲՖԸՆ ՖՇԱ ՀԱՆՉ Ի՛Ռ Ի՛Ռ ԱԿԱԾԱ:

- ደቻ፡- ችግኑ ደቻኑ ከወሰደኑ ወይ አብ ደቻኑ ከተቀናል እኩያዊ ከተበር ይከላል፡፡
 - ፍይ ሙስራኑ ከለለትኩ፡- ችግኑ ፍይ ሙስራኑ ወይ አብ ለሆኑ ፍይ ሙስራኑ ከለለትኩ ከግድብ ይከላል እያ፡፡
 - መግለጫ፡- ችግኑ መግለጫን መጥረትኩ፡ በፍራው እኔ ችግኑ በርቀቱን ገዢዎች ከወጪዎች ማስ ቤትዎች፣ ከፈጥር ይከላል እያ፡፡
 - ዓይነት ፍይ ዘዴት፡- ችግኑ ማስ አተገኗዎም ለማት ዓይነት ገዢተሰተማግቹ ወይ ትርጉም አለምም ገጥፋታት ገዢይተገበር ከግድብ ይከላል እያ፡፡
 - ሙስራዋይ፡- ችግኑ ከበ አገል ደቻኑ ሙስራው ወይ ሙስራዋይ ማስ ከግድብ አብ ፍይ ሙስራዋይ መንገዶች ከእቱ ይከላል እያ፡፡

ቍና ማስረጃ አሁን ተስፋዋል፡፡

ከተማክርም አለካ ንጉት:-

- ዓይ ችግሎው ችግኑ አተፈላለሽ እና ከምኑውን አበላሽ ስትምና ጽምርኩብ በአቅራቢ ክንክን ጥናኝና ጥንቃቂያ የሚመራ የድጋሪያ::
 - ዓይ ችግኑ ምቻቃቃር አበላሽ ማዘዣ ከፈተኝ መደሆነት ወይ መደሆነት-አልቦ ስምኑኩታት ከጠቃላል በኋላ ከምኑውን ምስ አካምኑ አሰርተ የጋለ ዓይ ችግኑ አቅራቢ፣ ከም ሲ-ልብድውያን ወይ አካላዊ አካይም አላትና አተፈላለየ ሲ-ፍልጠታዊ አቅራቢ ይቀናት እና::
 - ከበደት ዓይ ችግኑ ዓይቱ መጥጥለት ዓዋን ወይ ዘነዴነት አይተካካዝን እና:: ጽእኖች ችግሉታት አገባብ አቅንዱውታ፣ ከምኑውን ገዢ ሚጣራቱ ችግሉታት ክንዲ አቅንዱውታ ክነት ይከላሉ እያም::

18. ስንምታ:- ቅዱዕና የጤዕና

አክምና በተፈላለየ ዓይነት ፊርማ ብቻ ተከራካሪ አለው፡ ከምኑውን ፊርማ ነው ማስቀመጥ ስለሚ አይደለም፡ መጠን ከምኑውን ገዢ ፊርማ ብቻ ተከራካሪ የሚሸፍ ነት በዚህ በቃል ተከራካሪ የሚሸፍ ነውም፡

እቃዎን ከሸጻን ተስፋኑ በሀልባ ቢተራለያ ዓይነታት ቅጂ ከቀጥኑ ላይ:-

- ቅድጊታዊ ችግሮ:- ዓይ አዲር እዋን በርቱዕ ችግሮ ነበትኩ ማዘረም የማቅረር መአከማኑ ወይ
 - አካላዊ ቁራጥ ዓይነት ጉጥሬት አጋጥም::
 - ዘተፈረረቂ ችግሮ:- አብ ምሳሌ መዓልቲ አመዳእናን ተጠቀሱን ችግሮ፣ መብዛዕባዎች በሰንክ ምስቀረ
ቁስለ፣ ስንቅላጋት ተጠቀሱ መቆየቶታት ወይ የማቅረር እንደት አመዳእና እያለ::
 - ካርር ችግሮ:- ዓይ “ድሳሁ ባይታ” ችግሮ እውን ተባሬለ አፍላጥ እርሱ ከላ ማዘረም የላ’ውን አብ
ልረፍና ሆኖም ተገኘ::
 - ንጉስ ችግሮ:- ቅዱለ ችግሮ ዓይነት እኔ ቁስለ ምስቀረ ገዢ እዋርሱ ወይ ለልፈለሳ ተዘጋጀለ::
 - ንጉስ ችግሮ:- ችግሮ በሰንክ ዓይነት ከምናውን/ወይ ይሞሙ-ምስክር (ምግሙ-ምብዕራይ) አብ
ቁርጥቱ አላው መመሪያታት ዓይ መትኑ ተከናወነ:: መብዛዕባዎች ማዘረም ተካሬለ፣ እቃደለ፣ ከም
ዶናኝነት መርፍእናን ወይ ወርሏ ለማቅረብ አላው ችግሮ ምኻኑ ይገልጻ::

The logo for BURN MODEL SYSTEMS features the company name in a bold, sans-serif font above a large, stylized acronym "BMS" composed of thick, blocky letters. Below the acronym, the tagline "ADVANCING RECOVERY THROUGH KNOWLEDGE" is written in a smaller, all-caps, sans-serif font.

Model Systems
Knowledge Translation
Center

በዚህ አስተዳደር መንገዶች እውጭ ነቱ ቅጂዎች ገምጻለኛ ከተከተት ተኩል እና፡-

- **መጋቢት:** እኔ ችግር ማሻረር ክንደራ ክበደና ምምናና፣ አበባው ማለት ነገሮች 0-10 መዕቃዎች፣ 0 ከም “ችንክ የለን” ከምኑውን 10 ከም “ከአስተ ተኩል ገዢና ችግር” በምናና ይፈካል፡፡
 - **ገመተኛ ማዘም፡-** የሽያጭና ከም በጽሁፍ (እኔ በነት—ሰጣቻቸው፣ መጣልቸው፣ ወዘተ.)፡፡
 - **ሰጣቻቸው፡-** መዓለ ከም በግድድ (እኔ እዋን መዓልቸው፣ ምምናና፣ ወይ እኔ ማለት አዲ አዲ ገጥፋቸው)፡፡
 - **ቀይነት፡-** እኔ ችግር አገታው ዓይነት ስማዳዊት ከም አላው (እኔ በነት—ምንካለ፣ ቅዱ ቅዱ፣ አሳኔና፣ አቅንአዊ፣ ምትኑስ)፡፡
 - **ፊልሞች፡-** እኔ ችግር ስምዕስታትና ከምኑውን ነገሮች ፍርድ ምስራዕስ አቅምና በኋላው ከም በጽሁፍ፡፡
 - **አናኞች፡-** እኔ ችግር ማስተካከለ አገት ገዢና፣ እነዚ እኔ ችግርበት ገና ይሳዣ ከም አላው ምልከት እየ፡፡
አቅምና ከንኩን ጥወናና የችንክ አበላሽ አከምናቸው የትምህር አስተያዘዣም ካልአት አገልግሎት አበራቸ፡-
 - **ቍድመሷል ፍርድ ችግር መግዳለትና ማሻረር የቍድበታዊ ወይ ነገሮች ችግር አላው ተመክሮ፡፡**
 - **ተመክሮና ማሻረር አይምድቸዋል፣ መግዳለትና ችግር መግዳለትና የቍድመሷል ወይ መግዳለትና ችግር መግዳለትና፡፡**
 - **አዲ አስፈላጊ አውልድኩር ፍርድ ችግር መድሃኒታት፡፡**
 - **አዲ አዲ ነገሮች አዲ ምግባር ችግርና ማሻረር ክንደራ ከም በግድድ፡፡**
 - **የጥናት ገጥፋቸው የችንክ አይምድቸዋል፣ ወይ ምግባር፡፡**

2ይ ስትምታ:- የዕስከናው ቅንዝና

መጽሃፍ

- አጭይቻ አብ አካሚው ነውበት አካምና ልማት መድሃኒታት እያም:: ገለ አብነት ከም ቅርጫን፣ ይደረሰኝኩ፣ ይደረሰምኩ፣ ከምኑ አመን ፍንታደራል እያም:: ይኩን እምበር፣ አጭይቻ ንብረት ቅርጫ ትኩት መድሃኒት ከሆልዋም ይኩላል:: ንብረት ሰብርኩ፣ ከምኑ ድርቃቻ ከምኑ አመን ትኩት ሰምበር፣ የገዢ ከኩነት አመን ይኩላል እያም:: አጭይቻ ንብረት ተወላደቷል እያም:: ነዚ ወጥንያቸት፣ አካሚው አድልም አብ ከኩነሉ ፍይ መንገስባ መልከት ንብረት ማመራሪ አጭይቻ ቅስ አልፎ ቅምጣዳል ከፈጻዣ እያለ::
 - ፍይ አካሚ ትኩዝ ምርድልዋም ፍይ ቅርጫ መድሃኒታት ከም አብታማና ከምኑ ዓይነት የፈጸም የፈጸም ከፍታት (NSAIDs፡ አይብረሱን ከምኑ ዓይነት የፈጸም ከፍታት እያም) ንብረት አዋን ቅርጫ ቅምጣዳል ከፈጻዣ ይኩላል:: ተወላደቷል አይነትን:: እያም መድሃኒታት ፍይ ማዋሩ ቅርጫ ቅምጣዋል ወደተመሬን እያም:: አገልግሎት ፍይ NSAIDs ንብረት ንብረት አዋን ምቂቃቃር ቅርጫ አዲገኛታት ንናወያን ሰብርኩ ከፈጻዣ ይኩላል እያለ ከምኑ አብ ትኩቱ መከተታል ፍይ እቅሱ ከገኩን ጥናናኩ ከመፈቀድ ይገባል::
 - የረ-ምንቶርናር መድሃኒታት፡ ከም የባተንኩን ከምኑ ተርጉባል:: አብ ገለ ከነታት ፍይ ንጽታ ቅርጫ ቅምቂቃቃር የገልግሎት እያም:: እያም መድሃኒታት ሰወነት ቅርጫ ቅምጣም መንገዶ በምቂቃር ይኖር::
 - ፍይ ደቻ መድሃኒታት፡- ቅርጫ ማስ ደቻ ይጋበት ማስ ሚስል፣ ንአካሚው በዘመኑ ፍይ ደቻ የፈጸም የፈጸም ከምኑ መድሃኒታት አዘረጋበብ::
 - የረ-ሙያች፡- ገለ የረ-ሙያች የገለ ሰቦት፡ ወላ’ውን አንተዘረተመኑች አብ ቅርጫ መልፈፁ ይፈጥሩ እያም:: የረ-ሙያች ማስ ደቻ እውን ከስጠኑ ይኩላል እያም:: በዘመኑ የፈጸም ቅርጫ መቂቃቃር ከም አዲ መንገዶ የረ-ሙያች ማስ የፈጸም ከገኩን ጥናናኩ ከተዘረጋበብ ትኩላል እኩ::

ՊԱՀՔՎԻ ՀՎԵՐԿՈ

መድ-ყንት መለሰ ችሎት አያም ዘመኑ:: ችሎት ስራው ተቋርጓል ገዢባር ፍርድ ማስታወሻ አቅራቢው አመት ከተ-ጥም ክፍል የኩል አያ:: አይ ክፍል ሰነ-ፈላጊ እን ምቅረብ ችሎት ተመክር ሲለም ከዚህ ተከሳሽ ተከሳሽ ክብል ክብል መድ-ყንት ወደፊት አቅራቢው ተመክር ክብል ማስታወሻ አቅራቢው የኩል አያ:: እኩል ምቅረብ ተመክር ሲለም ከዚህ ተከሳሽ ተከሳሽ ክብል ክብል መድ-ყንት ወደፊት አቅራቢው ተመክር ክብል ማስታወሻ አቅራቢው የኩል አያ::

- **ምርጋዬ:-** አዲ ፓይል ቅጽላው መጥብኑት እብ ስውነት አዲ ፓይል ምስክዋይ ያረዳ ገዢያለ አዋርክ ከፍቃል ዳቦች ወጥረ የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ ቅጽላው ደረሰኝ የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን፣ በአዲ ቅጽላው አተካሱበት ቅጽላው አስተባክ ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ የቅዱዎች::
- **እሳምርአዊ (አሳምር) ማረጋገጫ ቅጽላው ደረሰኝ የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን፣ በአዲ ቅጽላው አተካሱበት ቅጽላው አስተባክ ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ የቅዱዎች::
- **ለማድረግ ማረጋገጫ ቅጽላው ደረሰኝ የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ የቅዱዎች::
- **ሂጥናለ ቅጽላው ከምኑውን ነገሮች ቅጽላው አስተባክ ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::
- **አከላዊ ቅጽላው ቅጽላው ከምኑውን ነገሮች ቅጽላው አስተባክ ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::
- **ምጠናነት አለምር ማረጋገጫ ፓል ቅጽላው ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች:: እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::
- **ፍጥነት ፓል ቅጽላው ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::
- **የቅዱዎች እና አከላዊ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::
- **የቅዱዎች እና አከላዊ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::** እነዚህ ማረጋገጫ መሆኑን ከምኑውን አቶ ቅጽላውን ተቀናዣኗ ምሸኑ አረጋግጣት የቅዱዎች::

3ይ ስጥምት:- ምመዳለ ምስ ቅጽላ

በዚህ ነገሮች ከተማ ወደ አከላዊ ሲሆምዕናነት እብ ምመዳለ በተፈላለየ መንገድታት አለምዎ:: ፓይል ምመዳለ “ቅድና” ማሻረ ከንደረደ ቅጽላው ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው ከንደረደ ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው::

አብ አስተዋወቃ ከተማ ወደ አከላዊ ሲሆምዕናነት እብ ምመዳለ በተፈላለየ መንገድታት አለምዎ:: ፓይል ምመዳለ “ቅድና” ማሻረ ከንደረደ ቅጽላው ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው ከንደረደ ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው:: እኔ አስተዋወቃ ከተማ ወደ አከላዊ ሲሆምዕናነት እብ ምመዳለ በተፈላለየ መንገድታት አለምዎ::

መንገድ እኔ አስተዋወቃ ከተማ ወደ አከላዊ ሲሆምዕናነት እብ ምመዳለ በተፈላለየ መንገድታት አለምዎ:: ፓይል ምመዳለ “ቅድና” ማሻረ ከንደረደ ቅጽላው ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው ከንደረደ ከምኑውን ወይ እኔ ቅጽላው:: እኔ አስተዋወቃ ከተማ ወደ አከላዊ ሲሆምዕናነት እብ ምመዳለ በተፈላለየ መንገድታት አለምዎ::

አብ ትኩት ቅጽንጻዬ ለለው ፍቃድ ከተታት መልከዕ የሚከለ እውን አገባበት እያ:: የአብነት:: ፍቃድለው መግዳእቱ ፍቃድ ከየፌርድ ቅጽንጻዬ ከም አውረዳዊ ከተችይሮ አይተኝበት እያ:: እቲ መግዳእቱ ከይሞላማው “ምጥናይ” ከምኑውን እብ “አንተታት” ምጽችጥ ቅጽንጻዬ እይቅና አዋጅ ከምኑውን ፍቃድ ተሸካሱ ይመሱ:: የአንተታት ምጽችጥ እንደሆነ የሚከለው የሚቀርቡት የሚገኘው ከምኑውን አገልግሎት ተሸካሱ:: እብ አካላዊ ቴራጂ አተከልጭ ማለ:: ፍቃድ መግዳእታዊ ዘተፈለያ የሚቀርቡት የሚገኘው ከምኑውን በፊት አገልግሎት ተሸካሱ:: እብ አካላዊ ቴራጂ አተከልጭ ማለ:: ፍቃድ መግዳእታዊ ዘተፈለያ የሚቀርቡት የሚገኘው ከምኑውን አገልግሎት ተሸካሱ::

ንግድ አበበታ

- The Phoenix Society for Burn Survivors
<http://www.phoenix-society.org/>

መዝገበ

Wiechman Askay, S., Sharar, S., Mason, S.T., & Patterson, D. (2009) Pain, Pruritis, and Sleep Following Burn Injury. *International Journal of Psychiatry*. 21(6):522-30

Schneider, Jeffrey C. MD; Harris, Natalie L. RN; Shami, Amir El BA; Sheridan, Robert L. MD; Schulz, John T. III MD, PhD; Bilodeau, Mary-Liz RN, MS; Ryan, Colleen M. MD A Descriptive Review of Neuropathic-Like Pain After Burn Injury *Journal of Burn Care & Research*: ፊልድ/አንስት 2006 - ክፍል 27 - ዓዲስ 4 - pp 524-528

Ratcliff, S.L., Brown, A., Rosenberg, L., Rosenberg, M., Robert, R.S., Cuervo L.J., Villarreal, C., Thomas, C.R., & Meyer III, W.J. መረጃዎችን ፍቃድ ተሸካሱ የሚከለው የሚቀርቡት የሚገኘው ፍቃድ ተሸካሱ የሚገኘው ከምኑውን አገልግሎት ተሸካሱ:: Burns 2006: 32:- 554-562::

ፍርማት

የምክንያት ቅጽንጻዬ የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በ Shelley A.Wiechman, PhD and Shawn T. Mason, PhD ማሞትናበር የUniversity of Washington Model Systems Knowledge Translation Center ነማሽበላ እያ::

የምክንያት ፍቃድ አቅዴች

የምክንያት ቅጽንጻዬ የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በ Shelley A.Wiechman, PhD, Walter J. Meyer, M.D., Jeffrey C. Schneider, M.D., Karen Kowalske, M.D., Kathryn Epperson, BSN, RN. የማማሪ በተሞላማውን በተማሳያዣ እያ:: እቲ ምምታዊ የምክንያት የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በAmerican Institutes for Research Model Systems Knowledge Translation Center (ትኩት አመራሪ ትርጓሜ የሚገኘው ማለሳል ተሸካሱ የሚገኘው ፍቃድ መግዳእቱ) በተደገኘ ነበረ::

የምክንያት ፍቃድ መግዳእቱ በ Shelley A.Wiechman, PhD, Walter J. Meyer, M.D., Jeffrey C. Schneider, M.D., Karen Kowalske, M.D., Kathryn Epperson, BSN, RN. የማማሪ በተሞላማውን በተማሳያዣ እያ:: እቲ ምምታዊ የምክንያት የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በAmerican Institutes for Research Model Systems Knowledge Translation Center (ትኩት አመራሪ ትርጓሜ የሚገኘው ማለሳል ተሸካሱ የሚገኘው ፍቃድ መግዳእቱ) በተደገኘ ነበረ::

የይምናኞች፡- አዘገጃጀት የምክንያት ፍቃድ መግዳእቱ በ Shelley A.Wiechman, PhD, Walter J. Meyer, M.D., Jeffrey C. Schneider, M.D., Karen Kowalske, M.D., Kathryn Epperson, BSN, RN. የማማሪ በተሞላማውን በተማሳያዣ እያ:: እቲ ምምታዊ የምክንያት የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በAmerican Institutes for Research Model Systems Knowledge Translation Center (ትኩት አመራሪ ትርጓሜ የሚገኘው ማለሳል ተሸካሱ የሚገኘው ፍቃድ መግዳእቱ) በተደገኘ ነበረ::

Translation of this factsheet was supported in part by NIDILRR (National Institute on Disability, Independent Living, and Rehabilitation Research) (grant number 90DPK0009)

Copyright © 2017 Model Systems Knowledge Translation Center (MSKTC). በግዢት አገበበ በንግድ ከምኑውን የሚከለው ፍቃድ መግዳእቱ በፊት አይሁድ::

Model Systems
Knowledge Translation
Center